

„ЖИВОПИСНА БЪЛГАРИЯ“ – НАУЧНИ ПЪТЕШЕСТВИЯ

Надежда Стоянова

Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (България)

PICTURESQUE BULGARIA: SCHOLARLY JOURNEYS

Nadezhda Stoyanova

Sofia University St. Kliment Ohridski (Bulgaria)

nadezhdaas@uni-sofia.bg

„Живописна България. Български литературни маршрути“ е името на провела се в периода 24.09 – 30.09.2021 международна пътуваща конференция, в която участваха преподаватели и студенти българисти от десет университета. Събитието беше проведено в рамките на международна академична програма със същото заглавие, чиято цел е да провокира и активизира културното сътрудничество между българистите у нас и в чужбина. Организатори на проекта са Министерството на образованието и науката и Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, а научни ръководители са проф. д-р Любка Липчева и проф. д-р Благовест Златанов. Програмата се реализира под егидата на вицепрезидента на Република България, г-жа Илияна Йотова, която в края на провеля се форум връчи грамоти на участниците.

Във време на тревога и страх, драматично обхванали умовете и сърцата ни вече повече от година и половина, този форум припомни на своите участници, че академичните общности се създават в непосредствения диалог, чертаещ траекториите на споделените интелектуални пътища. Пътищата на конференцията обаче бяха още географски, а дестинациите – някои от най-живописните и „обрасли“ с културни и литературни контексти топоси у нас – София, Карлово, Пловдив, Казанлък, Ахтопол, Стара Загора. Но това бяха още пътища на времето, чертаещи с откривателска страст маршрутите на отминали културни диалози, но и бележещи с надежда перспективите на предстоящите.

Програмата беше интензивна, защото във всеки град бяха представяни по няколко беседи, разработени от студентите под научното ръководство на техните преподаватели. Подбраните теми свидетелстваха и за интелектуалното търсачество на екипите, и за опитите им да излязат от строгите академични и дисциплинарни граници на литературознанието.

Всички доклади бяха представени на български език, като неведнъж впечатляваше доброто владеене на езика от страна на младите чуждестранни българисти, а немалко от екипите представиха и свои преводи на български литературни произведения.

Част от беседите бяха посветени на динамичния и сложен диалог между себе си и другия в миналото и настоящето. В тази перспектива работиха студентите от Хайделберг, ръководени от проф. д-р Благовест Златанов. Техните доклади бяха обединени под заглавието „Българите от перспективата на пътуващи чужденци и дипломати и от тяхната собствена перспектива – регион Варна, Сливен, Кукуш“. Студентите от Виенския университет и Университета в Залцбург, напътствани от проф. д-рн Любка Липчева-Пранджева, показаха своя любопитен съвременен литературен прочит на маршрута на Феликс Каниц. Новаторски посоки на културните и литературни контакти на българите и словенците представиха възпитаниците на проф. д-р Людмил Димитров от Люблянския университет. Отношенията между себе си и другия бяха представени и през проблематиката на превода, и то на сложните произведения на Гео Милев. Върху гръцките им преводи разсъждаваха в къща музей „Гео Милев“ в Стара Загора студентите на Генчо Банев от Националния и Капидистрийски университет на Атина. На свой ред, възпитаници на Венецианския университет „Ка‘Фоскари“, ръководени от д-р Ася Асенова, се опитаха да уловят част от междуетническата и многоезична пъстрота на Пловдив.

Друга група беседи бяха посветени на различни културно-исторически перспективи към българското. Задълбочени разработки показаха екипите на доц. д-р Елена Гетова от Пловдивския университет (с доклади на тема „Българската литература в търсене на човека на модерното време“), на д-р Силвия Шедлецка от Варшавския университет (с доклади под заглавието „Слоеве на духовна култура: Пиринска Македония“) и на проф. д-рн Елена Иванова от Санкт-Петербургския държавен университет (с беседи, обединени под романтичния наслов „И спомен, и копнеж едновременно...“: литературни преображения на българския фолклор“). Пъстри като съдържание бяха презентациите на студентите от Санкт-Петербургския университет (под ръководството на ст. пр-л Анастасия Мосинец) и от Страсбургския университет (под ръководството на доц. Миряна Янакиева), които търсеха кореспонденции между опитите на различни културни фигури да уловят образа на България с четката и перото. По-различна, но не по-малко актуална беше темата на студентите от Софийския университет, ръководени в своите разработки върху темата за сблъсъка на писателите с властта от д-р Сирма Данова.

Атмосферата беше едновременно работна, но и неформална, провокираща и задълбочения интелектуален диалог върху разнообразието от теми, и приятелското общуване между студентите. Една среда, която създаде предпоставки за бъдещо

сътрудничество и значително ни отдалечи от представата за неясните перспективи пред чуждестранната българистика, разговорът за която като че все повече в последните години беше започнал да попада в тавтологичните регистри на ламентацията. Тъкмо проекти и конференции като „Живописна България. Български литературни маршрути“ обаче показват, че не тъгата, а само всеотдайната грижа, разгръщаща се с професионализъм, амбиция и ентузиазъм, може да разчертае повторните маршрути на младите хора към България и към нейните разнообразни исторически и културни лица.

Всички, които се интересуват от програмата и от темите на отделните екипи, могат да разгледат сайта: <https://blr.uni-plovdiv.bg/>

Част от екипа в гр. Карлово